

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o petycji gminy Jordanowa o przeniesienie siedziby władz politycznych z Myślenic do Jordanowa, względnie utworzenia nowego okręgu administracyjnego z siedzibą w Jordanowie.

Wysoki Sejmie!

W roku 1884. wniosła gmina Jordanów powiatu Myślenickiego petycję, popartą przez 11 gmin i tyleż obszarów dworskich (na 62 gmin powiat Myślenicki składających) o przeniesienie siedziby władz administracyjnych z Myślenic do Jordanowa — względnie o utworzenie nowego okręgu administracyjnego z siedzibą w Jordanowie, którą to petycję Wysoki Sejm uchwałą z dnia 6. Października 1884. Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania przekazał.

Wydział krajowy zażądał przedewszystkiem w tej mierze opinii Rady powiatowej w Myślenicach i c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie.

Rada powiatowa Myślenicka na posiedzeniu swem dnia 13. Grudnia 1884. powzięła 21 głosami przeciw jednemu uchwałę, mocą której sprzeciwiła się tak żądanemu przeniesieniu władz politycznych z Myślenic do Jordanowa jak też i utworzeniu nowego okręgu administracyjnego w Jordanowie, a to na tej podstawie, że Jordanów w obec powiatu wcale nie ma korzystniejszego położenia jak Myślenice, a uboga gmina Jordanowska nie byłaby nawet w stanie dostarczyć potrzebnych dla władz administracyjnych ubikacyi.

Gdy Reprezentacya gminna Jordanowska spostrzegła, że sprawa przez nią popierana u Władz autonomicznych niekorzystny bierze obrót, postarała się o poruszenie jej u władz rządowych, a równocześnie i druga gmina w tym powiecie, Maków, zażądała u władz rządowych przeniesienia siedziby władz administracyjnych z Myślenic — do Makowa.

C. k. Namiestnictwo zarządziło zbadanie o ile te różnorodne żądania, prócz na zachciankach gmin interesowanych, opierają się też na rzeczywistym życzeniu całej lub przeważnej części ludności — i na 62 gmin, składających powiat Myślenicki, 42 oświadczyło się za utrzymaniem dotychczasowego stanu rzeczy — 12 gmin za przeniesieniem siedziby władz administracyjnych do Makowa, reszta zaś poparła petycję Jordanowa.

Na tej podstawie Wysokie c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 2. Października 1885. L. 9463 poleciło oświadczyć gminom Jordanów i Maków, że wspomnianych ich życzeń u c. k. Ministerjum spraw wewnętrznych nie może popierać, przyczem zauważyło, że ani za chodzi potrzeba utworzenia nowego okręgu politycznego z siedzibą w Jordanowie, ani też ze względów administracyjnych przeniesienie tychże z Myślenic do Jordanowa jest dopuszczalnym.

Rzut oka na mapę geograficzną wskazuje, że ani Myślenice ani Jordanów nie są centralnym punktem powiatu Myślenickiego, wskazuje też jednak, że Jordanów jest jeszcze niekorzystniej położony jak Myślenice — nie mówiąc już o Makowie, który położony w górach na granicy węgierskiej, z pewnością na siedzibę władz administracyjnych tego powiatu się nie nadaje; zarazem jednak spostrzega się, że powiat Myślenicki w ogóle nie posiada takiej miejscowości centralnie położonej, któraby mogła być siedzibą władz administracyjnych; że jednak Jordanów w żadnym razie nią nie jest, wskazuje też i ta okoliczność, że np. gmin takich, które mają do Myślenic odległości 40 lub więcej kilometrów jest 17, takich zaś które od Jordanowa na taką przestrzeń są oddalone, jest 21. — Gęstość ludności też wskazuje raczej na Myślenice jako właściwą siedzibę władzy administracyjnej, jak na Jordanów lub Maków, okrąg sądowy Myślenicki bowiem na 5·24 mil kwadratowych przestrzeni posiada ludności 38.462 głów, Jordanowski na 7·06 mil kwadratowych przestrzeni posiada ludności 23.951 głów, Makowski wreszcie na 5·76 mil. kwadr. posiada ludności 18.241 głów, powiat Myślenicki więc posiada ludność więcej jak dwakroć gęstsza jak okręgi sądowe Jordanowski i Makowski. — Natomiast nadmienić należy, że przez Jordanów i Maków przechodzi kolej Transwersalna, która Myślenice na boku pozostawia.

Jeśli się jednak zważy, że za Jordanowem też więcej nie nad posiadanie kolei nie przemawia, a kolej, jak to codzienne uczy doświadczenie, wprowadzie potężny wpływ wywiera na stosunki handlowe, żadnego jednak na stosunki między pojedynczymi gminami w powiecie, między którymi komunikacja kolejowa jest zazwyczaj nader utrudnioną a często niemożliwą, trudno bowiem wymagać, aby ruch pociągów kolei światowej stosował się do godzin urzędowych c. k. Starostwa lub Rady powiatowej — przeciw Jordanowu zaś przemawiają tegoż położenie geograficzne, wola przeważnej części ludności, życzenie Rady powiatowej i Wys. Rządu — orzec należy, że Myślenice choć nie są miejscem bezwzględnie właściwem na pomieszczenie władz administracyjnych tego powiatu, to przecież są najlepszem ze wszystkich o tę siedzibę współubiegających się miejscowości.

Lecz to samo rzadkie zaludnienie, dalej brak stosownych lokalności w Jordanowie, a nawet niedogodne położenie Jordanowa w obec okręgu sądowego Makowskiego, przemawiają przeciw projektowi Jordanowa utworzenia z okręgów sądowych Makowskiego i Jordanowskiego odrębnego powiatu administracyjnego Jordanowskiego, z siedzibą władz w Jordanowie.

Okręg sądowy Maków nieby na tem nie zyskał, Skarb Państwa straciłby, a urzędzenia autonomiczne otrzymałyby okręg o nader słabej podstawie podatkowej. — Oba te powiaty bowiem razem płacą mniej jak 40.000 zł. rocznych bezpośrednich podatków, jakżeż znaczne musiałyby więc być dodatki powiatowe, gdyby nimi przyszło opędzić coś więcej jak wydatek na lokalności i sekretarza Rady powiatowej.

Ludność więc z pewnością źleby wyszła na tej nowej organizacji — a na ten wzgląd tem bardziej zważać należy, gdy nawet gmina Bystra, która popiera żądanie Jordanowa, zastrzega się wyraźnie, że czyni to pod warunkiem „by większych kosztów nie było z tego powodu“.

Z tych więc powodów wnosi komisya administracyjna, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nad petycją gminy Jordanowa i okolicznych, o przeniesienie siedziby c. k. Starostwa z Myślenic do Jordanowa, ewentualnie o utworzenie nowego c. k. Starostwa Jordanowskiego, przechodzi do porządku dziennego.

Lwów dnia 11. Grudnia 1885.

Zastępca przewodniczącego:

Sz. Koziebrodzki w. r.

Sprawozdawca:

Żarski w. r.